No. 1057 Zaterdag 26 Maart 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. [illegible], Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 25 Maart

De verhoogde Posten.

Hoe gaarne wij ook meerdere aandacht aan de geheele begrooting zouden willen schenken, dit is ons niet goed mogelijk.

Spoedig, zeer zeker, zal het voorloopig verslag der rapporteurs van den Kol. Raad verschijnen en dan moeten ook wij gereed zijn met onze voorloopige bespreking. Wij zullen ons derhalve dienen te bepalen tot de verhoogde posten.

Woordelijk laten wij hier die verschillende artikelen volgen met hun toelichtenden staat, opdat onze lezers volkomen op de hoogte kunnen zijn van de plannen van ons Bestuur en daaraan zullen wij telkens enkele korte besprekingen toevoegen.

Behalve de twee in onze laatste nummers besproken artikelen zijn er nog eenige posten verhoogd waarvan echter sommige niet de algemeene belangstelling zullen wekken, deze zullen wij dan ook niet vermelden.

Het geldt alleen een geringe verhooging der toelage van de wijkmeesters, de vermeerderde uitgaven van den Gouverneur aan telegrammen, de periodieke toename der traktementen van enkele ambtenaren, etc.

In het voorbijgaan willen wij echter even overdrukken de nieuwe regeling voor het vervoer van brievenmalen van de drie bovenwindsche eilanden. Het kan misschien zijn nut hebben, dat men dit daar goed weet.

Art. 87 Correspondentie met de West–Indische brievenmaal.....*f* 600

Deze dienst betreft het vervoer van de brievenmalen, bestemd voor Noord–Amerika, enz. naar het eiland St. Kitts. Daartoe bestaat er eene overeenkomst tot het onderhouden van een wekelijksche vaart op gemeld eiland, waarbij St. Eustatius wordt aangedaan. De mail van deze plaats en die van Saba worden daar overgenomen en naar St. Kitts vervoerd, terwijl bij de terugreis de voor de drie Nederlandsche eilanden bestemde mails worden medegenomen. Krachtens de nieuw te treffen regeling zal de boot van Saba, die de van die plaats afkomstige en voor St Kitts bestemde correspondentie op St.–Eustatius aanbrengt, in het vervolg naar St. Kitts doorvaren na eerst de mail van St. Eustatius aan boord te hebben genomen. De boot van St. Martin zal alleen de mail van die plaats vervoeren, maar toch eenmaal 's weeks St. Eustatius aandoen. Het onderhouden van deze vaart zal *f* 400 minder kosten, daarentegen zal de dienst Saba–St. Eustatuis–St. Kitts eene uitgave van *f* 850 meer kosten, zoodat de regeling op eene mindere uitgaaf van *f* 50 zal komen staan."

Ongetwijfeld is met deze goedkoopere regeling vooral ook betere communicatie gezocht voor deze eilanden. Het zou dan een dubbel voordeel wezen. 't Is alleen maar vreemd, dat juist van deze hoofdzaak niets wordt gezegd.

Volgen nu de verhoogde posten, waaraan wij een korte bespreking wenschten toe te voegen.

Art. 140. Kosten van het krankzinningengesticht en het leprozengesticht.

In verband met de aanhoudende toeneming van het getal verpleegden is de aanstelling van een tweeden wachter zeer gewenscht.

De directie is in de gelegenheid tegen eene bezoldiging van *f* 300 's jaars een geschikt persoon er voor te vinden.

Voor onderhoud der krankzinnigen wordt *f* 1,000. — meer uit getrokken en de raming op *f* 18.,000. gesteld, overeenkomstig met de in 1903 uitgegeven som.

Voor geneesmiddelen voor de verpleegden in het leprozengesticht is *f* 25.— meer uitgetrokken in verband met de hoogere uitgave in 1903."

In tien jaar tijds is het getal der krankzinnigen meer dan verdubbeld.

Op 1 Januari 1893 waren er 49 verpleegden.
Op 1 Januari 1903 waren er 101 verpleegden.

Geen wonder, dat de behoefte aan vermeerdering van het dienstpersoneel sterk wordt gevoeld, en dat bij vermeerdering van patiënten het onderhoud ook duurder wordt, spreekt van zelf. Dit behoeft o. i. geen verder betoog.

Over de drie volgende artikelen, zal wel een woordje vallen in den Kol. Raad.

Het zijn:

Art. 147. Kosten van opmeting en in kaart te brengen van het domein........................ Memorie.

Art. 148. Uitgaven in het belang van cultures in de kolonie. *f* 10,000

Art. 149. Kosten van verbetering van het visscherij-bedrijf. Memorie.

Vermits nog geen aanvang met de opmeting kan worden gemaakt, alvorens de begrooting voor 1904 hier zal zijn afgekondigd, kan alsnog geene positieve verklaring ten aanzien van den duur van het werk worden gegeven, en komt het daarom aanbevelenswaardig voor het artikel te behouden.

Ofschoon de landbouwkundige niet in de gelegenheid is geweest nu reeds een gespecificeerd voorstel te doen met betrekking tot de uitgave op dat artikel voor 1905, moet het uitgetrokken bedrag (voor cultures) toch noodig geacht worden voor het belangrijke doel, waarvoor de post op de begrooting voorkomt.

Aangezien er voorstellen worden tegemoet gezien, welker verwezenlijking waarschijnlijk de beschikking over meerdere fondsen dan bij dat artikel beschikbaar gesteld, eischen, zoo is de post *f* 2.500.— hooger geraamd, ten einde in staat te wezen dadelijk aan die eischen te kunnen voldoen.

Daar het nog niet met zekerheid te zeggen is, of het in te stellen onderzoek (naar verbetering van het visscherijbedrijf) in 1904 afloopt en er in 1905 mogelijk uitgaven tot voortzetting van het aangevangen onderzoek

Feuilleton.

LOSSE GREPEN
— UIT —
CURAÇAO'S VERLEDEN.

V.

Het Beleg van Curaçao in Februari 1804 onder den Engelschen Commandant J. BLIGH.

11)

Terwijl allen eendrachtig samenwerkten tot behoud en verdediging van het eiland, waren er toch, die zich voor verradersdiensten lieten vinden. Er werd een neger gesnapt, die, waarschijnlijk in den omtrek van het vijandelijk kamp opgelicht, door de Engelschen voor 2 zilveren patienjes was, omgekocht, om geheime brieven aan den gevangenen landsverrader JAMES JONES over te brengen. Commissaris DE VEER, wien dit ter oore kwam, zond zijn adjudant WOLFF naar de gevangenis van JONES, om daar al zijn papieren te onderzoeken. In het eerst kon WOLFF niets verdachts ontdekken. Doch eindelijk het kleed, dat over de tafel lag oplichtend, vond hij daaronder verscheidene brieven in cijferschrift verspreid. Gelukkig werd de sleutel, om het schrift te ontcijferen, eveneens er bij gevonden. De adjudant bracht alles bij DE VEER, die natuurlijk onmiddellijk zijn maatregelen nam. Na afloop van het beleg bracht DE VEER den 22sten Maart deze documenten in den Raad, legde ze ter visie voor de leden; eenigen werden voorgelezen. Hoewel het verslag van deze zitting zegt, dat al deze brieven bij de *Notulen* zullen gevoegd en bewaard blijven, zijn ze er niet te vinden, en was het dus ook onmogelijk iets naders omtrent den inhoud dezer brieven te weten te komen. (1)

* *
*

Op Woensdag 15 Febr. werd een gecombineerde Raadszitting gehouden om den toestand te bespreken. Aan die vergadering namen deel Commissaris DE VEER, de Raadsleden STEELING, SCHLEMM en CANCRIJN. Ook de commandant der marine C. G. EVERTSZ, de commandant van het garnizoen Majoor P. LAZ. SCHWARTZ en de kapitein der artillerie W. SCHMIDT waren aanwezig.

Commissaris DE VEER gaf als zijn gevoelen te kennen, dat zooals de toestand nu was, men nog een aanval tegen den vijand wagen moest. De Raadsleden CANCRIJN en STEELING, hoewel erkennend geen kennis van militaire zaken te hebben, meenden eveneens, dat men met de verdediging van het eiland nog moest volhouden. Hierna zette de kapitein der artillerie W. SCHMIDT (2) den toestand der batterijen en forten uiteen.

De marinecommandant EVERTSZ bracht nu ter sprake de regeling van een uitgebreiden aanval op den vijand. Behalve de noodige officieren stelde hij van 's lands fregat *Kenau Hasselaar* 45 gewapende manschappen daartoe beschikbaar. Dezen konden zich dus bij het korps van burgers en militairen aansluiten, zoodat men, met inbegrip van de fransche ingezetenen van het eiland, een 400 man zou kunnen bijeenbrengen. Verder werd besloten een licht vaartuig van de *Kenau Hasselaar* door het binnenwater (van het Rif) naar den kant van *Carthagena* te zenden. Waarschijnlijk wilde men met een vaartuig met weinig diepgang dien kant op te zenden, den vijand verhinderen, langs die zijde de batterijen op het Riffort te overrompelen. Tegelijkertijd moesten alle bootjes, sloepen en pontjes uit het Rifwater, van de Overzijde en Scharloo worden weggenomen en voor het fort Amsterdam in verzekering gebracht. Ook dit had naar het schijnt tot doel den vijand de overtocht over de haven en het doordringen in *Willemstad* onmogelijk te maken.

Hoezeer men op het ergste was voorbereid, vooral bevreesd en gewaarschuwd door den brand van de Luthersche Kerk en van de huizen aan de Overzijde, bleek wel uit den volgenden maatregel. Alle ledige watervaten van de aanwezige koopvaardijschepen werden opgevorderd, in het hoofdfort gebracht en met water gevuld, om, ingeval het fort of de *Willemstad* werd in brand geschoten, onmiddellijk de middelen tot blussching bij de hand te hebben.

Waarschijnlijk om het brandstichten en plunderen van den vijand aan de *Overzijde* tegen te gaan, werd besloten voortaan elken avond een wacht van 12 man jagers van het garnizoen en 12 matrozen van de equipage van de *Kenau Hasselaar* daar te detacheeren; bovendien moest een wacht van burgers zoowel des daags als des nachts eveneens daar op

[1] *Notulen van den Raad.* 1804, 22 Maart.

[2] Deze W. SCHMIDT ligt begraven op *Monte Verde, Pietermaai.* Aan de voorzijde van het lage, boogvormig gemetselde graf leest men op een klein vierkant steentje:

W. SCHMIDT,
MAJOOR COMMANDEE
RENDE HET BATAILLON
ARTILLERIE STAANDE
ARMEE No. 6.
Natus 17 December 1762, obiit 18 augustus 1819.

of als gevolg daarvan te doen zullen zijn, is deze post op de begrooting gehandhaafd.

Hij wordt daarom voor memorie geraamd."

Tot zooverre de toelichtende staat.

Men kent ons gevoelen over het opmeten en in kaart brengen der domeinen. Wij herhalen, wat wij verleden jaar verklaarden, dat het ons voorkomt allernuttigst te wezen eindelijk hiermede eens een begin te maken. Iemand, die een stukje grond wil huren, kan nergens te weten komen hoever de domeinen loopen; welke er verkocht, of verhuurd zijn, welke niet. Daarom kan er ook weinig regel en orde heerschen in dit verhuren en verkoopen. Men moge zich dan toeleggen op het vormen van *centra*, midden tusschen de verkochte of verhuurde stukken liggen nog open plekken en die centra hebben weer geen centrum, zij staan geheel en al niet met elkander in verband, wat toch voor het toezicht en het districtsbeheer zeer nuttig zou wezen.

Het is voor den minderen man lang niet zoo gemakkelijk een stukje grond van het gouvernement te bekomen, zooals beweerd wordt in de *aanteekeningen* op het rapport-HAVELAAR.

Dit zal inderdaad veel gemakkelijker worden, wanneer de domeinen in kaart zijn gebracht en een overzicht gegeven kan worden van de beschikbare gronden hier op Curaçao en de eilanden, opdat men kan gaan zien, wat voor soort grond nog beschikbaar is. Want dat er in alle districten en op alle eilanden nog voldoende goede bouwgrond te verkrijgen is, betwijfelen wij, wel kale rotsgronden, waar niets groeit en nimmer iets groeien zal.

Noodig, en niet slechts nuttig, zal het echter wezen om alles goed en zuiver in kaart te brengen, alvorens men m t het aanleggen van groote dammen zou willen beginnen. Ook dit punt bespraken wij vroeger met het oog op doorbraak en overstrooming. Men zou hierbij ook nog in 't bijzonder kunnen letten op goede waterverdeeling.

Wat de verbetering van onzen landbouw betreft, is onze meening evenzeer bekend. Wij hebben daarover niets te herhalen. Mogen wij echter een bemerking maken?

Zij is deze.

Nu wij een landbouwkundige en een inspecteur bezitten, moeten wij hen ook in de gelegenheid stellen te toonen, wat zij kunnen. Laten zij nu eens bewijzen, dat landbouw toch wel mogelijk is op Curaçao en werkelijk voordeel af kan werpen.

Wij hebben geen geld *over* om thans proeven te nemen, wij hebben het geld te veel noodig.

Zij, die zoo spreken, gelooven ons niet, als wij hun zeggen, dat de landbouw, ons leeren zal, hoe wij geld kunnen *maken*, geld, dat wij zoo zeer noodig hebben, en ons dus dubbel welkom wezen zal.

Wij zullen hierop niet verder ingaan. Maar, het gaat toch niet aan *f* 6000 nutteloos weg te gooien, zoo wij den landbouwkundige en den inspecteur, *die wij toch reeds moeten onderhouden*, niet in de gelegenheid stellen ook iets uit te voeren. Indien wij hun, nu zij toch eenmaal hier zijn, geld willen onthouden om proeven te nemen, zouden wij hun onderhoud willen betalen zonder daarvoor eenigen dienst voor de kolonie te vorderen.

Wij zullen ons eens geheel op het terrein der tegenstanders plaatsen en het ergste veronderstellen; dat alle proeven mislukken en niets uithalen. Ook dan nog brengt ons geld groot voordeel, het zou dan *bewezen* zijn dat landbouw op Curaçao onmogelijk is, en dit zou dan bewezen worden door den landbouwkundige en den inspecteur zelven. Sterker kan het toch niet. Voor dit doel zullen de tegenstanders toch ook wel wat geld over hebben. Zij zullen dan in het vervolg verlost zijn van al dat gepraat over landbouw in onze kolonie.

Over de verbetering van het visscherijbedrijf wijzen wij alleen op het groote gevaar, dat onze schildpadden spoedig zullen uitsterven, nu er niets gedaan wordt om die nuttige en kostbare dieren te vermeerderen in onze zeeën, terwijl zij integendeel steeds gevangen worden het geheele jaar door.

Een geregelde schildpaddenteelt zou menig voordeeltje kunnen opleveren!

Volgt nu art. 152. Kosten van het maken van werken in het belang van de waterverschaffing...... f 10,000

Deze post zal wel worden overgenomen. Een ieder immers beschouwt de water-quaestie als de hoofdquaestie voor ons eiland. De Gouverneur zegt: „Voor eene tenuitvoerlegging van plannen tot waterverschaffing in het bijzonder in den vorm van damaanleg zal op eene uitgave van minstens f 10,000,— moeten worden gerekend."

Men weet, dat er voor dit jaar ook reeds f 10,000 beschikbaar zijn voor den nieuwen ingenieur, die aan het hoofd komt van het departement van openbare werken na eerst Duitschland, Oostenrijk en Belgie bezocht te hebben om practische ervaringen op te doen van grondboringen. Aan hem zullen dus de boringen waarover in de toelichting der vorige begrooting gesproken werd opgedragen worden. Aan hem „zal de leiding van bevloeiingswerken, het ontwerpen van plannen voor keerdammen, het verbeteren der wegen enz. kunnen worden opgedragen." Eveneens zal de Minister overwegen of het wenschelijk is hem daarbij de beschikking te geven over een of meer personen bij den topografischen dienst in Nederlandsch Indië werkzaam geweest." De water-quaestie krijgt dus haar beslag in deze jaren. Als de nieuwe ingenieur, van wien nog zooveel andere diensten gevorderd zullen worden, nu maar niet overstelpt wordt met werk, maar hem tijd wordt gegeven om minstens één ding goed te doen, dat is, te beproeven ons beter, geregelder en voldoende van water te voorzien. Dit is en blijft de hoofdzaak.

Wij twijfelen er zelfs niet aan, of de Kol. Raad dit artikel zal goed keuren. Een ieder moet van de noodzakelijkheid van dezen post ten volle overtuigd wezen.

Art. 190. *b* Voor het bouwen van drie badinrichtingen bij het krankzinnigengesticht.................. *f* 600
c. Voor den bijbouw. van 2 paviljoenen bij dat gesticht *f* 5,400

De toelichting op dit artikel zullen wij maar achterwege laten, na hetgeen wij boven zeiden over de verdubbeling van het getal patiënten, behoeven wij hier niets meer te zeggen. Het aanbouwen van paviljoenen in plaats van verdere uitbreiding van de reeks kamertjes, zooals tot dusverre bij vermeerdering, van ruimte geschiedde, werd beter geoordeeld, omdat dit ineens veel meer plaats biedt voor meerdere verpleegden en daarbij nog goedkooper is dan voor iederen zieke afzonderlijk te bouwen, en ten tweede meer overeenkomstig de moderne ziekenverpleging. Nu zullen er gebouwen worden opgetrokken als het militaire hospitaal, dat uit drie paviljoenen bestaat. Deze staan echter met elkander in verbinding en vormen één groot gebouw; de bedoeling is om voor de krankzinnigen afzonderlijke paviljoenen in te richten om hen in groepen te kunnen afdeelen volgens aard en hevigheid der ziekte. Het toezicht wordt dan beter gewaarborgd, de genezing bespoedigd. Het verblijf in het gesticht aangenamer voor den patiënt, die zich in een kleiner omgeving spoediger zal thuis gevoelen.

Wat nu komt, zullen weinigen verwacht hebben en toch werd het door velen verlangd, maar men dacht, dat de vervulling dezer wenschen onmogelijk was.

Art. 192. Kosten ter voorkoming van verontreiniging van het Waaigat en het Rifwater............*f* 6,000

De gebrekkige wijze, waarop de afvoer van faecaliën plaats vindt, — eene omstandigheid, waarop meermalen door den Geneeskundigen Raad werd gewezen —, heeft in het vorig jaar tot een ernstig onderzoek geleid om het in velerlei opzicht, niet het minst met het oog op de eischen der hygiëne, aanstoot gevend euvel te verhelpen.

In de eerste plaats werd nagegaan, in hoeverre aan den eisch te gemoet kan worden gekomen, zoo er van Gouvernementswege een dienst tot afvoer van faecaliën werd ingesteld, maar al spoedig bleek het, dat zoodanige dienst jaarlijks zulk een hooge uitgaaf vorderen zou, dat aan eene tenuitvoerlegging van dergelijk plan in de tegenwoordige omstandigheden moeilijk kan worden gedacht; ware er sprake van een uitgave voor eens, dan zou het bezwaar wel te overkomen zijn, maar het geldt hier, zooals gezegd, eene jaarlijks terugkeerende uitgaaf van minstens f 6000.— die zeer waarschijnlijk in de naaste toekomst steeds grootere afmeting zou verkrijgen.

In één opzicht kan echter door eene, wel is waar niet geringe, maar slechts in 1905 en 1906 te doene uitgave, veel tot verbetering van den toestand worden gedaan.

Veel zal toch reeds verkregen zijn, zoo de verontreiniging van het Waaigat en van het Rifwater kon worden tegengegaan.

---

post staan. In geval deze manschappen genoodzaakt werden om te retireeren, moesten zij zich, onder dekking van het geschut van de *Kenau Hasselaar*, vóór het huis van den heer CAMBIASO (tegenwoordig het St. Martinus-gesticht aan den Waterkant) begeven, terwijl het oorlogsfregat inmiddels de noodige pontjes daarheen zou zenden, om die wacht in veiligheid te brengen.

Verder werd vastgesteld, dat de voorposten niemand mochten doorlaten, die niet van een behoorlijk paspoort door de Commissarissen onderteekend, voorzien was. Deze maatregel zal wel genomen zijn naar aanleiding van den brief, die van wege den vijand aan den gevangene JAMES JONES was ter hand gesteld.

Alle pontjesvoerders, zoowel van particulieren als in dienst van het gouvernement werden opgeroepen en geconsigneerd.

Bovendien moesten de pontjes, van het fort naar de *Overzijde* varend, waarschijnlijk in het belang der contrôle, steeds vóór langs de *Kenau Hasselaar* passeeren.

Ook verzocht Majoor SCHWARTS, om eenige assistentie uit de burgerij of de bemanning van het oorlogsfregat om de noodige wachten te kunnen bezetten, wijl het Garnizoen hiervoor te zwak was. Daarop werd besloten, dat alle burgers, behoorend tot het jagercorps, en niet in een der compagniën ingeschreven, de wachten zouden betrekken op de batterij *Union*, terwijl voortdurend in de nabijheid 2 pontjes, ten dienste dier batterij, moesten gereed liggen.

Inplaats van 2 leden van den Raad, zooals Commis. DE VEER voorstelde, werd een der klerken van het Gouvernement aangesteld, om de troepen geregeld van de noodige levensmiddelen te voorzien. Aan de burgers op de buitenposten werd voor hun diensten 4 realen daags (½ peso) toegestaan en aan alle manschappen tweemaal per week versch vleesch uitgedeeld. De verdedingsmiddelen en het plan van een nieuwen aanval zou nog nader afzonderlijk worden besproken en vastgesteld.

Hierover melden de Notulen echter geen verdere bijzonderheden.— Deze echter zijn ons gelukkig door het verhaal van dien aanval in het *Memorial* bekend geworden.

Terwijl het bombardement voortging, waarschijnlijk om de aandacht af te leiden, trok den 17 febr. een vijandelijke troep langs het Schottegat om. Bij de plantage van de Wed. MARTHA PHILIPS (groot Kwartier) (3) roofde zij alle schapen van een zekeren DAMASCO DE RIES, doch zoodra werden zij onzen troep van burgers, soldaten, mariniers en eenige artilleristen met een veldstuk gewaar, of zij namen lafhartig de vlucht, terwijl zelfs een soldaat den onzen in handen viel.

Den 22sten febr. viel eindelijk de beslissende slag. Opnieuw waagden zich de Engelschen in de richting van het bovenkwartier. Zij vonden hun mannen, die hen verwachten. . Het eerst toonden zij weer hun bedreven-

(3) *Memorial* t. a. p. (Vgl. Teenstra I. p. 94 en Public. 1807 No. 27).

heid, door de plantage *Deijn* in asch te leggen. Toen begon de aanval. Van 's morgens 9 uur tot 's middags één uur duurde de strijd. Van de onzen stierf slechts een marinier, terwijl van den vijand 2 gedood en 1 officier en 5 soldaten werden krijgsgevangenen gemaakt. De zege was den onzen. In wanorde vluchtten de Engelschen. Van schrik vielen sommigen hunner zelfs dood langs den weg. Een peleton Franschen zette de vervolging voort tot aan den *Rooden Weg*, schoot er onderweg nog eenigen neer, zonder dat de onzen eenige verliezen leden.

Zulk een moed en hardnekkigen tegenstand had BLIGH zeker niet verwacht. Hij gaf de hoop op.

Den 26 febr. Zondagsmorgens ontruimden de Engelschen heimelijk het fort op den berg en trokken zich terug naar hun schepen.

Wel ging des avonds nog de mare, dat de vijand opnieuw geland was aan de *St. Jansbaai*. Doch dit bleek gelukkig een loos alarm te zijn.

Van onze zijde was er gedurende het geheele beleg bijna *dertig duizend ponden buskruit* op den vijand verschoten (4).

Den 2en Maart vaardigde BLIGH een sloep met een officier als parlementair naar het Bestuur af, om over de uitwisseling der krijgsgevangenen te onderhandelen.

De luitenant ter zee H. W. DE QUARTEL ging als onderhandelaar aan boord van een golet met de Engelsche krijgsgevangenen naar het admiraalschip *Blanche* en keerde van daar terug met 25 krijgsgevangen Curaçaosche burgers en vrije lieden van de couleur en 15 negerslaven, die door den vijand op de plantages waren weggestolen.

Hetgeen DE QUARTEL bij zijn terugkomst verder rapporteerde, gaf geen hoog denkbeeld van de edelmoedigheid van den Engelschman, veeleer van zijn nijd en wraakzucht over de geleden nederlaag. BLIGH had aan DE QUARTEL verscheidene brieven getoond, die hij van vaartuigen voor Curaçao bestemd, had afgenomen. Daaronder was er een gericht aan de Heeren ZEEGLER en BARKMEYER, waaruit BLIGH was bekend geworden, dat nog 3 vaartuigen op reis naar Curaçao waren, nl. een brik die over Amerika zou gaan, om daar tot grootere veiligheid te beproeven Amerikaansche papieren voor zijn schip te krijgen, verder een golet en een bark, die direct uit Noord Amerika hierheen zouden stevenen. Bovendien had BLIGH hem nog het adres en het cachet van een brief meegegeven, die afkomstig bleken te zijn van den Raad den Amer. Coloniën van de Bataafsche Republiek en gericht was aan het Provisioneel Gouvernement van Curaçao. Den brief zelven had BLIGH hem geweigerd, evenmin eenig verdere bijzonderheden over den inhoud ervan geopenbaard. (5). Het bleek dus meer dan duidelijk, dat de vijand verscheidene schepen had prijs gemaakt, en dat hij evenmin de nog komenden zich zou

(4) *Notulen v. d. Raad*, 1804, 1 Maart.

(5) *Notulen v. d. Raad*, 2 Maart 1804.

Ten einde dit doel te bereiken wordt een crediet van *f* 6000.— aangevraagd, waaruit in de eerste plaats de middelen tot aanplemping van het ondiepe gedeelte van het Waaigat aan de zijde van Scharloo kunnen worden verkregen; eene kade langs het aan te plempen gedeelte zal ook de mogelijkheid tot voldoende baggeren zeer bevorderen. Verder zullen maatregelen ten uitvoer kunnen worden gelegd, die het deponeeren van faecaliën in het Rifwater zooveel doenlijk zullen voorkomen door gelegenheden daar te stellen om de faeces in de open zee te werpen.

Beide maatregelen zullen in groote mate bijdragen om de onaangename en voor de gezondheid nadeelige uitwaseming van de hier genoemde binnenwateren zoo niet weg te nemen dan toch hooge mate te temperen.

Het voornemen was eerst eene som in eens aan te vragen, ten einde de voorgenomen werken in één jaar af te maken maar, daar de mogelijkheid bestaat, dat het werk niet in een jaar kan worden afgedaan, zoo komt het veiliger voor de benoodigde som over twee jaren te verdeelen."

Meerdere malen hebben wij de aandacht van het Bestuur op dit onhebbelijk euvel gevestigd, de bewoners van Pietermaai hebben zich bij request tot den Gouverneur gewend, gelukkig, dat eindelijk iets beproefd zal worden. Op de eerste plaats wil men beginnen met het plempen van het ondiepe gedeelte van het Waaigat. Zooals het nu is, kan het ook niet langer blijven, 't is een echte rottende poel, die tot ver in den omtrek een verpestenden stank verspreidt. Dat is niet slechts hoogst onaangenaam, maar bepaald ongezond, misschien wel gevaarlijk. Algemeen meent men, dat toen eenige jaren geleden de typhus erg heerschte op „De Dam" van Pietermaai, dit was toe te schrijnen aan den verpestenden walm van het Waaigat.

Dempen dus wat reeds te ondiep is geworden, voor een groot deel des jaars niets dan een groenachtige moddermassa is en zeker rijk aan ziektekiemen en wat nog uitgebaggerd kan worden dieper maken, zoo diep dat later de baggermachine er geregeld kan komen om het aangespoelde slijk weg te halen.

Ook voorkomen, dat in het vervolg de faecaliën wederom in het Waaigat gedeponeerd worden en daarom gelegenheden aanbieden om de faeces in de open zee te werpen.

Uitstekend! Het euvel wegnemen en herhaling voorkomen. Een volledig plan, dat ten volle de goedkeuring van den Kol. Raad verdient.

Wordt deze post geschrapt dan zal het gevolg zijn: vooreerst voortduren van een waar gebrek, dat volstrekt niet zonder gevaar is voor onze kolonie, wat de algemeene gezondheid betreft, en ten tweede zal men. zoo genaamd *uit zuinigheid*, weer geld nutteloos weggooien, want al dat lepelen van de baggermannen helpt niets. Het vuil wordt er weer even hard ingedragen door de omliggende bewoners. Zij missen een goede gelegenheid tot verwijdering der vuilnis en zijn wel gedwongen tot dezen verkeerden maatregel.

Ten slotte staat het ook niet erg fraai, zoo'n modderweiland midden in de stad. Mocht een of ander lid van den Kolonialen Raad iets hebben tegen dezen nieuwen post en niet goed er overheen kunnen in deze arme tijden zooveel geld uit te geven, dan inviteeren wij Z. Ed. A. voor een wandeling langs „De Dam" op een stillen, zonnigen achtermiddag en hij bedenke dan hoeveel menschen voortdurend in zulk een atmosfeer leven moeten.

Voor Aruba wordt een verlenging van den gouvernementssteiger voorgesteld, welk werk *f* 1,000 zal kosten.

Door aanslibbing is het vaarwater ter zijde van het massieve havenhoofd zeer ondiep geworden en kunnen niet eens kleine schepen noch barkjes aan het hoofd aanleggen, zoodat nu bijna alles in booten en ponten aan, of van den wal moet worden gebracht.

De verlenging met een steiger op palen is in het belang van handel en scheepvaart van Aruba zeer gewenscht, terwijl de kans van aanslibbing bij het verlengde deel in de toekomst tengevolge van den vrijen stroom van het water geacht wordt van geen noemenswaardig belang te zullen zijn."

Voor zoover wij er over kunnen oordeelen schijnt de beweegreden doorslaande. Deze gelegenheid om te toonen, dat de leden van den Kol. Raad ook de belangen der onderhoorige eilanden behartigen, zal zeker niet onbenut voorbij worden gegaan.

Over dat steigergeld (!) spreken wij later wel eens.

Reguleering van den waterloop en verbetering van wegen wordt nog voorgesteld voor St. Martin, St. Eustatius en Saba. Dit verdient zeker aller steun.

Over den steiger in de Oranjebaai zwijgen wij maar liever, alsmede over de telephonische verbinding op Saba.

Op één post echter willen wij nog wijzen.

Art. 217. Kosten van aanmaak van eene loodsboot voor Saba *f* 150.

De toelichtende staat zegt hiervan: De in gebruik zijnde loodsboot kan haast geen dienst meer doen en zal het met moeite in 1904 nog uithouden. Voor het maken van een nieuwe boot wordt *f* 150 — aangevraagd."

Lezen wij hier goed dan worden hier menschenlevens gewaagd om een uitgave van *f* 150. Dit is toch al te erg. Indien er werkelijk gevaar is, dat de boot het dit jaar niet kan uithouden, zullen er toch wel termen genoeg bestaan om een andere boot aan te schaffen en niet het leven van den loods, diens roeiers en misschien ook nog van sommige passagiers te wagen op die onstuimige zee van Saba.

Deze post kan en mag dan niet langer wachten, maar onverwijld moet er een nieuwe boot gemaakt worden.

laten ontsnappen. Voor het Gouvernement was het een treurig vooruitzicht, in deze moeilijk omstandigheden de verbinding met het Moederland zich te zien afgesneden en de hoop op steun ontnamen.

Na zooveel angst en ellende was 't een behoefte des harten, God te bedanken, dat men zoo spoedig van den geesel des oorlogs bevrijd was. In de kerk der Hervormde gemeente binnen de hoofdforteres had deze *officieele* plechtigheid plaats den daaropvolgenden Zondag 4 Maart des morgens ten 9 uur. Daar de predikant dezer gemeente J. van Esch met verlof naar Holland was, werd voor deze gelegenheid de predikbeurt opgedragen aan den Lutherschen predikant J. Muller J.A. zoon, die toen voor het eerst zijn eigen gemeentenaren, van hun kerkgebouw beroofd, binnen deze muren vereenigd zag. (6)

Den volgenden middag kwam de Burgerwacht op het plein van het Gouvernementshuis in de wapenen, waar de beide commissarissen hen allen, die „als brave en kloeke manman tot welzijn der kolonie goed en bloed gewaagd hadden," voor hun zware en trouwe diensten in de dagen van het beleg dank en hulde brachten. (7)

P. A. EUWENS.

(*Wordt vervolgd*)

[6] Zie S. van Dissel p. 30 en 53.— *Public*. 1804, No. 3.

[7] *Memoriaal* p. 15 en *Notulen* 1804, 1 Maart.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Officieele berichten.

Namens den Hoog Edel Gestrengen Heer Gouverneur, wordt hierbij bekend gemaakt, dat door Zijn Hoog Edel Gestrengen van den Grootmeester van H. M. de Koningin-Moeder, een schrijven is ontvangen, waarin Zijn Hoog Edel Gestrengen, namens Hare Majesteit, Hoogstderzelve vriendelijken dank overbrengt voor de aan H. M., namens de kolonie Curaçao gebrachte hulde ter gelegenheid van H. M.'s 25 jarig verblijf in Nederland, onder mededeeling, dat door H. M. met ingenomenheid werd kennis genomen van de bestemming, die door de naar aanleiding van dit herdenkingsfeest in deze kolonie gevormde Commissie aan de door haar ingezamelde gelden gegeven is geworden.

* * *

Bij Koninklijk Besluit, dd. 19 Februari 1904, No. 13, is de Heer W. A. Arnold, op zijn verzoek, eervol uit zijne betrekking van Consul der Nederlanden op St. Christopher (St.-Kits) ontslagen en de Heer W. C. Stephens als zoodanig benoemd.

* * *

Volgens van Z. E. den Heer Minister van Koloniën ontvangen bericht, is aan den Heer F. Gerhardus, Assistent-Loods alhier, thans met verlof in Nederland, na een door hem ondergaan geneeskundig onderzoek, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking is:

1°. bepaald, dat in het vervolg de duur der quarantaine voor schepen, afkomstig van plaatsen, waar gele koorts heerscht, 5 dagen zal wezen, met inbegrip van de reis.

2°. aan den Heer J. L. J. C. Cadieres, Districtmeester op Bonaire, tot herstel van gezondheid, gerekend te zijn ingegaan den 24n. Maart ll., eene verlofsverlenging voor den tijd van eene maand verleend.

3°. de sergeant-majoor bij de Scherpschuttersvereeniging alhier, M. Ph. van Romondt, benoemd tot 2de Luitenant bij dat corps.

Onderwijs.

Zij, die voor een benoeming als onderwijzer 3e. klasse op Curaçao, Bonaire of St. Eustatius in aanmerking wenschen te komen, worden hierbij verzocht hunne desbetreffende, op zegel gestelde requesten, vóór 1°. Mei a. s., aan den HoogEdelGestrengen Heer Gouverneur in te dienen.

Oproeping.

Ouders en voogden van jongelieden, die in het belang der cultures van de kolonie Curaçao lessen wenschen te volgen aan 's Rijks landbouwschool te Wageningen en die gebruik willen maken van de twee daarvoor bestemde studiebeurzen, worden uitgenoodigd zich, tot het bekomen daarvan, op gezegelde requesten te wenden tot den HoogEdelGestrengen heer Gouverneur der kolonie.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Doroteja Enkel, Martines Helbler, Jesurun Brothers, Anna Leitoe, Anita Ramirer, Max Rehbein y señora, Hernestina R. Sanclobal, Silvia Tieler.

Havennieuws.

Maandagmiddag half twee kwam de duitsche kruiser *Gazelle* van Porto Cabello onze haven binnen.

Woensdag vertrokken de vier duitsche oorlogsbodems. De *Vineta* en *Falke* naar La Guaira, de *Gazelle* en *Panther* naar Porto Cabello.

De katholieke manschappen hoorden Zondag ll. de H Mis in de St. Anna-kerk.

Onderscheiding.

Ook de President van Venezuela heeft een bewijs willen geven van tevredenheid over de werkzaamheden van den heer J. H. J. Hamelberg, als zaakgelastigde van Nederland te Caracas en Z. H. E. G. begiftigd met de Eere-medaille van het Openbaar Onderwijs.

Eveneens werd met dezelfde onderscheiding vereerd de heer Michel Römer, taalonderwijzer alhier.

Gerecht.

Het Hof heeft ll. Dinsdag behandeld de poging tot diefstal met inbraak in het pakhuis van de heeren Edwards Henriques & Co. De drie beschuldigden hebben een volledige bekentenis afgelegd. Het O. M. eischte voor de twee inbrekers 4 jaar gevangenis, en voor dengene die op wacht had gestaan 2 jaar. Dinsdag a. s. zal de uitspraak van het vonnis plaats hebben.

Moord.

In den voormiddag van Woensdag 23 Maart ll. tusschen 11 en 12 uren, toen eenige lieden bezig waren op „Punta di Terra" op de gronden van de plantage Fuik in het 2e district, mais in te oogsten voor een zekeren Martinus Reina, kregen Hendrik Solacia en Jozef Alberto, terwijl zij zouden gaan eten, twist. Jozef sloeg Hendrik zoo hard op het hoofd, dat de stok in tweeën brak en Hendrik een zware verwonding bekwam aan het hoofd. Onmiddellijk trok deze nu zijn mes, stak dit in de linkerborst van Jozef en doorboorde zijn hart, zoodat deze onmiddellijk dood neerviel.

De Procureur Generaal, de commandant der brigade maréchaussées en Dr. Evertsz, inmiddels van dezen moord in kennis gesteld, begaven zich aanstonds naar de „Punta di Terra", alwaar de Procureur alles onderzocht, de commandant Hendrik Solacia arresteerde en Dr. Evertsz den dood van den verslagene constateerde en de wonden van Hendrik Solacia verbond, die daarenboven nog een diepe snede had bekomen in de linkerhand, waaruit zooveel bloed was gevloeid, dat hij duizelig was geworden.

Het lijk van Jozef werd gekist en 's nachts overgebracht naar het St. Elizabeths-gasthuis voor de lijkschouwing en daarna begraven.

Hendrik werd onmiddellijk naar de stad vervoerd en na voorloopig verhoor gevangen genomen.

C. S. S. V.

Hedenmiddag trekken de Curaçaosche scherpschutters weer uit met muziek, hoogstwaarschijnlijk ter viering van de laatste promotie in het korps.

Onze financien.

De staat der inkomsten van het eiland Curaçao gedurende de maand Januari is weer zeer vleiend. Terwijl 1|12 der opbrengsten aan *belastingen* geraamd was op ƒ25,250 kwamen er ƒ29,019,60½ in, dat is dus ƒ3,769,60½ meer dan verwacht werd. Aan *inkomsten van onderscheiden aard* werd opgebracht ƒ26,891.82½, ofschoon 1|12 der raming slechts ƒ8,363.79 beliep. De opbrengst overtrof derhalve de raming met ƒ18,528.03½

Het batig saldo aan opbrengsten bedraagt dus in zijn geheel ƒ22,297.64.

De Leprozen.

Na aftrek der onkosten bedraagt de feestgave van Curaçao aan H. M. de Koningin-Moeder, en door H. M. welwillend bestemd voor de melaatschen onzer kolonie, de som van ƒ951,75. Door beschikking van den Gouverneur zal aan het gesticht op Curaçao ƒ519,50 worden uitgekeerd en aan dat op St. Eustatius ƒ432,25.

Nogmaals brengen wij hier dankbaar in herinnering, dat door deze gelden vreugde bereid wordt aan de arme lepralijders gedurende jaren. Het is een fonds, waaruit de directie de onkosten kan bestrijden om voornamelijk de nationale feestdagen luisterlijk te vieren, ter eere van Haar, die zich immer toonde een Koninklijke Moeder te wezen, wier liefdevol hart Haar drong tot vorstelijke milddadigheid.

De Feestcommissie.

De feestcommissie ter viering van den verjaardag onzer geërbiedigde Koningin heeft Vrijdag een vergadering gehouden en den 1sten luitenant J. H. LAMOUR tot voorzitter en den heer R. S. DE LANNOY tot secretaris gekozen.

Muziekuitvoeringen.

Met genoegen vermelden wij het hieronderstaand programma. Gaarne verzekeren wij, dat wij het van harte iedere week wenschten te publiceeren. Indien eenige bladen in de gelegenheid werden gesteld *geregeld* de programa's af te drukken, zou de waarde der concerten stijgen.

Ook dunkt ons dit middel beter geschikt dan het ophangen van dit programma nabij de tent. Iets ontbreekt er echter nog. Zou er aan de tent zelve niet telkens bij het begin van een nieuw stuk een bordje kunnen worden gehangen met het correspondeerende nummer van het programma. Men weet dan steeds, welk nummer gespeeld wordt en kan meer zijn aandacht schenken aan bepaalde stukken, die men nu eens goed wil hooren.

PROGRAMMA

der muziekuitvoering door de kapel van het garnizoen op Woensdag a. s. in het Park.

1. Frontmarsch.......................HOFFMAN.
2. Marie Henriette-ouverture...L. MONTAGNE
3. Donau Wellen- walzer.........IVANOVICI.
4. Orpheus- ouverture..............OFFENBACH
5. Sonnez trompettes! march. PAINPARE
6. Fantaisie sur Rigoletto.......VERDI
7. Die Post im Walde...............A. SCHAEFER
8. La Paloma, Spanish serenade.......................IRADIER.

Buitenland.

DE OORLOG.

Leelijk nieuws voor Japan.

De lydietbommen, die Japan gebruikt, zijn een engelsch maaksel en ontploffen zeer slecht. Honderden kilo's werden er verschoten bij de verschillende bombardementen, er werd goed gemikt, de schoten troffen doel, maar de veroorzaakte schade was onbeteekenend. Japan schijnt niet te weten, dat de materialen zoo slecht zijn, vandaar de tegenstrijdige berichten over den uitslag van een bombardement uit russische en uit japansche bron. Japan weet zeker goed geraakt te hebben en veronderstelt derhalve ook de noodlottige gevolgen der ontploffingen. Rusland spreekt dit voortdurend tegen en verdient minstens in de officieele tegenberichten geloof, daar het zich anders al te belachelijk zou maken. Doch ook de vreemdelingen elders uit Port-Arthur aangekomen, verzekeren, dat de laatste bombardementen al heel weinig schade hebben aangericht. Wij kunnen nu begrijpen, wat de oorzaak is dezer tegenstrijdigheid. Japan bericht, wat zeker had moeten gebeuren, als de lydiet krachtig genoeg was; Rusland deelt mede, wat werkelijk geschied is, dank de knoeierijen van het engelsch fabrikaat.

Rusland heeft zich thans beter samengetrokken en staat tegenover Japan met een krachtig leger, alles wijst er op, dat weldra een groote slag zal geleverd worden.

Behalve eenige schermutselingen op de grenzen van Mantchoerije tusschen de Kozakken en de japansche voorhoede, waarbij de Japanneezen volkomen werden verslagen, spreken de telegrammen uit Moukden van een grooten veldslag aan de oevers van de Jalu-rivier, 1800 Japanneezen zouden zijn gevangen genomen.

't Bericht is al te onvolledig en te veel ten voordeele van de Russen alleen, dan dat het geloof verdient. Maar wel vreezen wij, dat er werkelijk slag geleverd is, daar dit reeds dagen te voren verwacht werd, omdat en Rusland en Japan geleidelijk optrokken naar de Jalu-rivier en een treffen onmogelijk uit kon blijven.

Rusland bezet thans evenzeer de spoorlijn en nestelt zich ook in de versterkte plaatsen, zoodat nu een uitbarsting ieder oogenblik te verwachten is. Een rustig bezit van dergelijk strategische punten zou den vijand te veel gelegenheid geven zich te versterken en de vesting onneembaar te maken.

De vloot der Russen is aan 't manoeuvreeren en Japan kent daarvan de bedoeling niet. Deze onkunde verlamt de bewegingen der japansche vloot geheel en al. De schepen durven nu niet uit te trekken om onderzoek in te stellen, tenzij sterk geëscorteerd en in grooten getale. De operaties worden daardoor zeer beperkt, daar een gedeelte der japansche vloot voortdurend de kust moet bewaken om een landing binnen Japan zelf te voorkomen.

Misschien zal dit ook spoedig tot een grooten zeeslag aanleiding geven. Op het oogenblik staan derhalve de kansen beter voor Rusland dan voor Japan.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen
NEW-YORK,
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Philad.
Vertrekt van NEW-YORK	Feb. 13	Feb. 20	Feb. 27	Mrt. 5	Mrt. 12	Mrt. 19
Komt aan te SAN JUAN		25		10		24
Vertrekt van „		26		11		25
Doet CURAÇAO aan		28		13		27
Komt aan te LA GUAIRA	20	29	Mrt. 5	14	19	28
Vertrekt van „	21	Mrt. 2	6	16	20	30
Komt aan te PTO. CABELLO		3		17		31
Vertrekt van „		4		18		April 1
Komt aan te CURAÇAO	22	5	7	19	21	2
Vertrekt van „	29	6	14	20	28	3
Doet LA GUAIRA aan		7		21		4
Doet PONCE „	Mrt. 2		16		30	
„ SAN JUAN „		9		23		6
Komt aan te NEW-YORK	8	14	22	28	April 5	11

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marac.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Feb. 22	Feb. 29	Mrt. 7	Mrt. 14	Mrt. 21	Mrt. 28
Komt aan te MARACAIBO	23	1	8	15	22	29
Vertrekt van „	27	4	12	18	27	Apr. 3
Komt aan te CURAÇAO	28	5	13	19	28	2

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.